

Plan mot kränkande behandling Backa Friskola och förskola

Planen gäller från 1: augusti 2018 - 30 juni 2019

Ansvarig för planen: Rektor

Innehåll:

Vision

Utvärdering:

Nästa utvärdering

Delaktighet och information om planen

Främjande och förebyggande arbete

NVC - Non Violent Communication

Rutiner och Arbetsgång:

Vision

På Backa Friskola skall alla känna sig välkomna och respektfullt bemötta. Detta gäller barn, vårdnadshavare och personal. Alla ska känna sig trygga och accepterade på förskolan. Alla barn på Backa Friskola ska bli sedda och bekräftade samt lära sig att se och förstå andra.

Hos oss ska mångfald ses som en tillgång och ingen ska utsättas för kränkande behandling. Alla som arbetar hos oss ska bedriva ett aktivt arbete för att förebygga alla former av kränkande behandling.

Alla elever på Backa Friskola ska minnas sin skoltid som trygg, rolig och lärorik.

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Backa Friskola

Personalen har en gemensam uppfattning om vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad de som vuxna i förskolan ska reagera på.

Alla som jobbar på Backa Friskola använder sig av Non Violent Communication och normkreativt förhållningssätt för att hantera, planera och bemöta vardagliga situationer. Personal på skolan får kontinuerlig utbildning och fortbildning i Non Violent Communication.

Eleverna får också träning i Non Violent Communication och använder det i sin vardag. Genom Non Violent Kommunikation får eleverna och de vuxna verktyg för att uttrycka känslor och behov på konstruktiva sätt och att lyssna till varandra med empati.

Utvärdering:

Varje år genomför vi en undersökning bland föräldrarna där de anonymt får svara på en digital enkät kring hur de upplever att miljön är på skolan och hur det förebyggande arbetet mot kränkande behandling fungerar.

Varje år genomförs en undersökning där eleverna anonymt får svara på en digital enkät kring hur de upplever att miljön är på skolan och hur det förebyggande arbetet mot kränkande behandling fungerar.

Vi följer upp enkäterna och jämför med tidigare år.

Vid utvecklingssamtal tar vi alltid upp elevernas sociala utveckling, och ser den som en grund för all annan utveckling i skolan och i livet. Samtalen dokumenteras.

Att levandegöra planen i skolans vardag är viktigt för oss. Därför diskuteras den i personalgruppen, bland eleverna, i klass- och elevråd och på föräldramöten. Vi utvärderar varje vår, går igenom våra dokument, och reviderar om så behövs.

Nästa utvärdering

Denna handlingsplan skall kontinuerligt utvärderas i personalgruppen, i samråd med vårdnadshavare och elever.

Årets plan ska utvärderas senast: 20 juni 2019

Årets plan ska utvärderas genom:

- Enkäter till elever och vårdnadshavare
- Utvecklingssamtal
- Medarbetarsamtal
- Material luppen
- Reflektionsövningar med personal och elever

Ansvarig för att planen utvärderas: Rektor

Delaktighet och information om planen

Då detta är skolans startår har elever och vårdnadshavare inte kunnat vara delaktiga i att ta fram denna plan. Elever och vårdnadshavare kommer att vara delaktiga i att utvärdera och förbättra denna plan från och med februari 2019.

Pedagogerna reflekterar kring normer och makt tillsammans med eleverna. Detta förutsätter att vuxna måste släppa på sin vuxenmakt för att utforska tillsammans med eleverna. Det handlar om att undersöka svåra och utmanande frågor om normer, makt och orättvisor, och att göra det både utifrån barnens och personalens iakttagelser och frågor.

Information om denna handlingsplan ska ges till barn, vårdnadshavare och personal.

Handlingsplanen skall finnas tillgänglig, tillsammans med andra dokument om skolan på friskolans hemsida.

Ansvarig: Rektor

Främjande och förebyggande arbete

På Backa Friskola låter vi vårt förhållningssätt inspireras av Nonviolent Communication (NVC) i alla relationer människor emellan. Vi tror att det arbetssättet bidrar till respektfullt bemötande både elever emellan och i pedagogernas relationer. Vi ser kränkningar som ett symptom på ouppfyllda behov hos den person som kränker. Vi gör en tydlig skillnad på person och handling. Vi ser konflikter som ett gyllene tillfälle att lära oss förstå varandra, oss själva och hur vi kan fungera tillsammans.

För att kunna lära och leva de demokratiska värderingarna i skolan behövs grundläggande kunskaper i kommunikation och konflikthantering. Vi hämtar inspiration och kunskap från NVC när det gäller förhållningssätt och kommunikation som stödjer vår samverkan. Genom NVC finns ett redskap för att kunna uttrycka respekt för sig själv och andra och att kunna hantera alla de konflikter som uppstår i skolans vardag. Vi lägger mycket vikt vid att använda ett språk som tydliggör värderingar, vuxna ska vara självklara auktoriteter utan att behöva använda hot om straff.

För att växa som individ är gruppen viktig. Att både kunna vara sig själv och att kunna samspela med andra i en grupp är viktiga kompetenser som vi uppmuntrar och ständigt arbetar för att stärka hos både vår personal och våra barn.

Våra pedagoger utbildas, fortbildas och får handledning i NVC och kring normkritiskt perspektiv och normkreativ förhållningssätt.

Vi ser att NVC och det normkritiska perspektivet möts där de båda synliggör att ett viktigt steg för att skapa empatiska och öppna relationer, är att skilja observation från tolkning. Vi i arbetslaget arbetar aktivt på att bli medvetna om våra egna uppfattningar om människor för att inte rama in dem i våra egna uppfattningar på kön, klass, etnisk tillhörighet, funktionalitet, kroppstorlek, könsidentitet, ålder eller religion.

NVC används på naturligt sätt i den dagliga kommunikationen mellan pedagoger och elever och mellan pedagoger.

När regler behövs formar vuxna och elever dem tillsammans. Alla ska få vara med och bestämma och påverka sin vardag. Vi bygger upp forum för delaktighet och inflytande som sharing, samlingar, utvecklingssamtal, ceremonier och möten.

Den dagliga sharing rundan ökar elevernas förmåga att lyssna och förstå varandra samt att uttrycka sina egna känslor och behov.

Pedagogerna tränar elevernas förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ger dem redskap för att lösa konflikter.

Pedagogerna ger eleverna tillfällen att hjälpa varandra och att lära av varandra.

Pedagogerna föregår med gott exempel och visar eleverna hur man betar sig respektfullt mot varandra. Personalen bör aldrig tala illa om andra anställda, elever eller föräldrar.

Vi har alltid vuxna närvarande som känner eleverna och kan hjälpa dem direkt när något händer.

Skolan är liten både till ytan och elevantalet, vilket gör att alla elever syns och har möjlighet att göra sin röst hörd, ingen riskerar att försvinna i mängden.

Vi jobbar mycket med att stärka alla elevers självkänsla. Vi vill att allas kvalitéter och styrkor ska synas och att alla ska få utrymme att visa vem de är och vad de kan.

Konflikthantering: Att göra förlåt

Ev. konflikter mellan elever behandlas som en möjlighet till utveckling och bemöts av personalen på ett lugnt och sansat sätt. I en konfliktsituation skall alla bli sedda och hörda och båda sidor av saken ges lika mycket utrymme. Vi stämmer av hur eleverna mår och uppmärksammar konflikter när dessa uppstår. Vi jobbar kontinuerligt med att lösa ev. konflikter och ser det arbetet som en grund till allt lärande och växande.

Det grundläggande är att vi ska hjälpa eleverna att reda ut sin situation, inte skuldbelägga utan hjälpa dem och **båda behöver hjälp**.

Att göra förlåt – Frågeguide

1. **Vad var det som hände? Hur blev det så här?** (båda eleverna får säga vad dom känner har hänt och dom måste lyssna på varandra).
2. Kan du fråga X: **Hur mår du/känner du dig?** en i taget får fråga)
3. Kan du fråga X: **"vad kan jag göra för att du ska må bättre?"** (en i taget får fråga/svara).
4. Fråga: Kan ni göra det den andra ber om? (om de svarar "ja" så gör dom det, om det är "nej" får dom fråga om det är något annat dom kan göra istället./Så får dom hålla på tills dom kommer överens.)
5. Dom gör det dom har kommit överens om (kramas, göra en teckning, säga något fint, leka tillsammans, mm.)
6. Vi frågar båda: känns allt bra nu?

Fredshörna:

Fredshörnan används som namnet antyder, för att upprätthålla fred i miljön, och är ett utmärkt verktyg för att lösa konflikter mellan elever. Fredshörnan har två syften:

- För att koppla av: Om en elev känner sig ledsen, om det är en aktivitet som inte vill eller är trötta, har de möjlighet att gå till fredsbordet att meditera för att må bättre. Detta brukar de göra individuellt, och är frivilligt. Det är det alltid. Det är viktigt att de förstår att det är en plats där de kan komma tillbaka på sig själva, vila några minuter och återvända med ny energi.

- För att lösa konflikter: Om två elever slåss med varandra eller har en konflikt, kan de gå till fredsbordet för att prata sinsemellan för att finna en lösning och skapa fred igen. Det fina

med detta är att elever får lösa problemet på egen hand, utan ingripande från vuxna. Detta ger då ett verktyg för att utveckla sociala färdigheter och emotionell intelligens, särskilt empati och även självkänsla.

- I fredshörnan finns en talkingstick.

Backa Friskola vill uppmuntra och stödja barn och unga att växa som självständiga människor, med stark självkänsla och självinsikt och med förmåga att förstå andra och att visa hänsyn till varandra.

Vi upplever att det empatiska förhållningssätt som NVC står för ger stöd för respektfulla möten och samtal som leder till gemensam utveckling och djupare förståelse.

NVC kan kort beskrivas i fyra steg:

1. **Observation** utan att värdera eller att tolka
2. Uttrycka hur jag känner mig i förhållande till det jag observerar. **Känslor** är kroppens signaler
3. Uppmärksamhet på mina egna och andras **behov** skapar kontakt och möjlighet till dialog
4. Uttrycka tydliga **önskemål** utan krav, hot eller belöningar

Genom att vara uppmärksam på egna och andras behov, och genom att träna oss på att uttrycka tydliga önskemål och att motivera dessa, får vi en djupare kontakt med oss själva och varandra och möjligheten till respektfull samverkan ökar.

Uppskattning

På Backa Friskola uttrycker vi gärna och ofta uppskattning till varandra. Däremot undviker vi bedömande, beröm och belöningar. Risker med bedömningar och beröm från "auktoriteter" är att eleverna kan bli "utifrånstyrda" och beroende av andras gillande för att vara nöjda med sig själva och det de gör. Istället vill vi uppmuntra och stärka elevernas egen självkänsla och autonomi genom att uttrycka genuin uppskattning både för personen och för det som han eller hon gör som berikar oss.

Närvarande och lyssnande vuxna

Det är viktigt för oss på Backa Friskola att alla elever känner sig sedda och lyssnade på. Pedagogerna är närvarande och möter eleverna där de är och bekräftar att de förstår och hör vad de känner och uttrycker. Om elever inte kan sätta ord på sina känslor eller önskemål kan pedagogerna hjälpa till genom att gissa sig fram. När de vuxna lyssnar och bekräftar eleverna i deras känslor och tankar blir det en träning för eleverna att förstå sig själva och utveckla sin förmåga att uttrycka sig tydligt. När de vuxna också visar att de tydligt kan uttrycka sina egna känslor, tankar och behov så blir de goda förebilder för öppen, ärlig och konstruktiv kommunikation.

Tydligt ledarskap

När elever säger eller gör saker som inte kan accepteras bemöter pedagogerna dem på ett sätt som visar vägar till andra sätt att handla, utan att fastna i bedömning eller skuldbeläggning. Pedagogerna utgår ifrån att eleverna vill samarbeta och att de gör sitt bästa för att hitta lösningar utifrån sina behov och sin förmåga. Genom tydligt ledarskap kan de vuxna både säga stopp när det behövs och samtidigt visa förståelse för elevernas behov och stödja dem att hitta ett annat sätt att få sina behov mötta.

Rutiner och Arbetsgång:

Rutin för anmälan och hantering av kränkning

Personal och vårdnadshavare är uppmärksamma på kännetecken som kan tyda på att en elev kan vara utsatt för kränkningar.

Personal har god uppsikt över alla elever och är redo att ge dem stöd i situationer där det uppstår bråk och konflikter.

Skolan undersöker regelbundet om det finns elever som är utsatta för trakasserier och kränkande behandling.

Alla elever och vårdnadshavare har någon vuxen på förskolan till vilka de med förtroende kan vända sig när de själva eller någon annan elev blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Personal och vårdnadshavare informeras om vilka kännetecken de ska vara uppmärksamma på.

En elev som långvarigt blir utsatt för kränkningar kan:

- verka ledsen och olycklig, håglös och passiv
- ha svårigheter att koncentrera sig
- underprestera
- sakna vänner
- ha svårigheter att tala i grupp
- ha svårigheter att hävda sig i kamratgruppen
- sova dåligt, ha mardrömmar.
- vara motvillig att gå till skolan

Arbetsgång om elev kränks av annan elev

Personal uppmärksammar att kränkning kan föreligga.

Rektor informeras.

Utredning görs. Rektor ansvarar för att utredningen genomförs. All berörd personal deltar i utredningen.

Åtgärdsplan upprättas. Hela arbetslaget ansvarar för fullföljning av åtgärdsplanen.

Uppföljning/utvärdering av insatser enligt åtgärdsplan. Rektor ansvarar för uppföljning/utvärdering av åtgärdsplanen.

Samtal och åtgärdsplaner dokumenteras alltid.

Vårdnadshavare informeras alltid i samband med utredningar. Vid behov skrivs åtgärdsprogram.

Rutin för anmälan om personal kränker elev

Om personal uppmärksammar ett kränkande beteende från en kollega gentemot en elev skall de alltid reagera och säga till. De ska då se till att få ett samtal med den vuxne i enrum och fråga hur denne tänkte. De bör undvika känsliga diskussioner mellan vuxna då elever är närvarande.

I fall av allvarliga eller återkommande kränkningar skall personalen informera rektor. Det är rektor som ansvarar att dessa utreds.

Rutiner för anmälan om kränkning från vårdnadshavare

Om en elev känner sig diskriminerad eller kränkt av någon vuxen vänder sig dennes vårdnadshavare till rektor.

Rektor ser till att ärendet utreds samt dokumenteras.

Om rektor är den som anmäls för kränkande behandling vänder sig personal/vårdnadshavare till föreningens styrelse varvid styrelsen utreder ärendet och vidtar åtgärder enligt nedan.

Arbetsgång vid anmälan om kränkning från vårdnadshavare/personal:

Den som blivit anmäld/tilltalad informeras av rektor, om så önskas tillsammans med facklig representant/medlare.

Rektor påbörjar en utredning i ärendet.

Ett möte där alla parter deltar äger rum där alla parter får uttala sig kring anmälan.

Ett åtgärdsplan tas fram.

Rektor vidtar åtgärder i enlighet med det som utredningen visar.

Det kan handla om samtal mellan parterna. Då ska även rektor samt vårdnadshavare finnas med. Rektor kan ha tillrättavisande eller rådgivande samtal med den anmälda.

Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller ett absolut förbud för de anställda att utsätta en elev för trakasserier eller kränkande behandling. Detta gäller för alla tänkbara former av kränkningar.

En elev som blir kränkt av någon anställd är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning. Kränkningar som begås av personal betraktas därför som mycket allvarliga. Skolan agerar skyndsamt när det finns misstanke om att en elev kan ha blivit kränkt av någon anställd. Rektor ansvarar för en sådan utredning.

Vid allvarliga fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att överväga disciplinära åtgärder gentemot den eller de anställda som har utfört trakasserier eller kränkningarna. I lagen om anställningsskydd (LAS) finns en rad arbetsrättsliga åtgärder som arbetsgivaren kan vidta mot arbetstagare som misskött sig och utsatt någon för trakasserier eller kränkande behandling.

De åtgärder som kan bli aktuella är: Varning (enligt LAS 30§) Omplacering (enligt LAS 7§) Uppsägning (enligt LAS 7§) Avsked (enligt LAS 18§)

Innan någon av dessa arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas ska den anställdes eventuella fackliga organisation kontaktas. I samband med arbetsrättsliga åtgärder mot en anställd erbjuds alltid stödsamtal.

Om utredningen visar att brottsmisstanke finns görs polisanmälan av rektor.

I samband med att polisanmälan görs tas också kontakt med Sociala myndigheter så att de, vid behov, kan erbjuda stöd till elev med familj.

Vid allvarlig kränkning kontaktas alltid PU.

Om ärendet behandlas på skolan görs en uppföljning av ärendet inom 3 veckor.

Arbetsgång om elev kränker personal

Rektor informeras och ser till att ärendet utreds samt dokumenteras. Vårdnadshavare informeras.

Beslut om ev. åtgärd fattas tillsammans med berörd personal, elev och vårdnadshavare